

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำว่า "สมรรถภาพ" (competency) มีคำใหม่ แต่อาจารย์ที่สอนในสถาบันฝึกหัดครู ก็มีใครเคยกำหนดให้เฉพาะเจาะจงลงไปว่า ครูที่จะทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีสมรรถภาพอย่างไรบ้าง ซึ่งความหมายของคำว่าสมรรถภาพนั้นผู้อธิบายความหมายไว้มากมายต่าง ๆ กัน เช่น

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "สมรรถภาพ หมายถึง ทักษะ มโนทัศน์ และเจตคติที่จำเป็นในการปฏิบัติงานทุกชนิด"²

โฮเมอร์ โคเกอร์ (Homer Coker) ได้อธิบายไว้ว่า "สมรรถภาพของครู คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงาน ครูที่สามารถแก้ไข ปัญหาของการปฏิบัติงานได้เพียงคนเดียวใดคนหนึ่ง ก็มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากเฉพาะในด้านนั้น ๆ แต่ครูที่มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด หมายถึงครูที่สามารถแก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงานได้เหมาะสมทุกด้าน"³

¹ ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา, "แนวโน้มในการจัดการฝึกหัดครู," ครูปริทัศน์ 1 (พฤษภาคม 2519) : 15.

² Carter V. Good, Dictionary of Education, p. 121.

³ Homer Coker, "Identifying and Measuring Teacher Competencies : The Carroll Country Project," Journal of Teacher 27 (Spring 1976) : 54 .

โรเบิร์ต คัมบลิว ฮุสตัน และ โจนส์ แอด โฮวาร์ด (Robert W. Houston and Jones L. Howard) ได้อธิบายว่า

ครูอาจารย์ที่มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากนั้น ได้แก่ครูอาจารย์ที่มีลักษณะต่อไปนี้ คือ สามารถสอนโดยตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียน รวมถึงระดับสติปัญญาของนักเรียนด้วย โดยไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมนั้น สร้าง ไซ และบำรุงรักษาชุมชนแบบบูรณาการประกอบการสอน ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูง มีความรู้ความวิชาการเฉพาะและวิชาทั่วไปอย่างพอเพียง วิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานของตน แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี โดยมีปฏิริยาที่รวดเร็วเกี่ยวกับความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น¹

เจมส์ อี วีแกนค์ (James E. Weigand) ได้อธิบายไว้ว่า "ครูอาจารย์ที่มีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมาก ต้องมีความสามารถด้านทักษะอย่างใด 7 ประการ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การวัดและประเมินผล การจัดลำดับการสอน การซักถาม การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การสร้างแรงจูงใจ และการประเมินพัฒนาการของเด็ก"²

¹Robert W. Houston and Jones L. Howard, "Three Views of Competency - Based Education : II University of Houston, " in Performance - Based Teacher Education : A Source Book, ed. John Aquino (Washington D.C., January 1976), p. 32 - 33.

²James E. Weigand, Implementing Teacher Competencies (New Jersey : Prentice - Hall, 1977), p. 1.

ซมพันธ์ุ ญุชรว ฌ อยุชยา ไคเขียนไวโนวารสารครูปริทัศน์ เรื่อง "แนวโน้มในการจัดการฝึกหัดครู" ว่าในสหรัฐอเมริกาได้มีการค้นคว้าที่จะปรับปรุง การจัดการฝึกหัดครู โดยคำนึงถึงสมรรถภาพในการเป็นครูเป็นสำคัญ ซึ่งเรียกว่า "การจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน" (Competency - based teacher education) โดย อีแลม (Elam) ไคเสนอว่าการจัดการฝึกหัดครูที่จะถือว่าเป็น แบบสมรรถฐานนั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. สมรรถภาพในการเป็นครู (ความรู้ ทักษะ และ เจตคติ) ที่นิสิตนักศึกษา จะต้องมีนั้น

ก. กำหนดจากบทบาทและหน้าที่ของครู

ข. ระบุสมรรถภาพในการเป็นครูอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถวัด และประเมินผลพฤติกรรมของ นิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครู โดยให้สัมพันธ์กับ สมรรถภาพในการเป็นครูที่กำหนดไว้

ค. แจงให้นิสิตนักศึกษาทราบล่วงหน้า

2. หลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูนั้นจะต้อง

ก. สัมพันธ์กับสมรรถภาพในการเป็นครูที่ระบุไว้

ข. ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงระดับความสามารถที่จะใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินผล ในสถานการณ์การเรียนการสอนเฉพาะอย่าง

ค. แจงให้นิสิตนักศึกษาทราบล่วงหน้า

3. การวัดและประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูจะต้อง

ก. ถือการปฏิบัติ (performance) ของผู้ที่จะออกไปเป็นครู เป็น หลักเกณฑ์สำคัญอันดับแรก

ข. พิจารณาถึงความรู้อของ นิสิตนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผน งาน การวิเคราะห์และตีความหมาย หรือการวัดผลสถานการณ์การเรียนการสอน หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

ค. มุ่งให้เป็นแบบปรนัย

4. อัตราพัฒนาการทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูนั้น กำหนดจากสมรรถภาพในการเป็นครูที่แสดงออก มิใช่จากการกำหนดเวลาหรือจากจากการเรียนครบรายวิชา

5. จัดการสอนเพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาไ้บรรลุถึงสมรรถภาพในการเป็นครูตามที่กำหนดไว้

ในวงการศึกษไทยจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ระบุไว้ในหมวด 2 แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ ข้อ 19 ว่า "รัฐเป็นผู้จัดการฝึกหัดครูทุกระดับ และพึงดำเนินการผลิตครูเพื่อให้อสถานศึกษาต่าง ๆ มีครูผู้สามารถให้การศึกษ โดยผสมบรรณสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ" และหมวด 3 ระบบการศึกษา ข้อ 35 ว่า "การฝึกหัดครูเป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างครู ให้สามารถปฏิบัติตนและทำหน้าที่เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการโดยรอบคอบขั้นในตัวผู้เรียน เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมในระดับที่ผู้เรียนจะพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งในแง่บุคลิกภาพทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อสังคม และบทบาทต่อสังคม"² เมื่อพิจารณาจากแนวนโยบายการศึกษาของรัฐบาล จะเห็นได้ว่า "ครู" นอกจากมีความรู้เชิงวิชาการแล้ว ต้องมีความสามารถด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย ซึ่งครูจะมีลักษณะดังกล่าวมากเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับขบวนการฝึกหัดครูเป็นสำคัญ อนึ่งสถาบันการฝึกหัดครู

¹ ชมพันธ์ุ กฤษกร ณ อยุธยา, "แนวโน้มในการจัดการฝึกหัดครู," หน้า 9-11.

² กรมการฝึกหัดครู, นโยบายและการจัดการฝึกหัดครู ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 (2520-2524) (กรุงเทพมหานคร: 2520), หน้า 1. (เอกสารอัครสำเนา)

เองก็ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบดังกล่าวมาก่อนการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 เสียอีก ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยต่อไปนี้

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้ค้นคว้าลักษณะของครูที่สังคมต้องการโดยใช้แบบสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักศึกษาระดับ ป.ศ. ชั้นสูง ครูอาจารย์ และผู้ปกครองรวมทั้งสิ้นจำนวน 756 คน สรุปผลการศึกษาวา สังคมต้องการให้ครูมีลักษณะดังนี้

1. ในด้านลักษณะความประพฤติของครู ครูสามารถคุมสุรา เล่นการพนัน ไก่บาง ยึดมั่นในวัฒนธรรมไทย และเรียบร้อย

2. ในด้านลักษณะความรู้ทางความรู้ทางการของครู ครูควรมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ควรผ่านการฝึกสอนมาก่อน และควรมีความรู้อื่นบาง เช่น การแนะนำ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ความรู้รอบตัว ตลอดจนการวัดและประเมินผล

3. ในด้านลักษณะการสอนของครู ควรสอนโดยใช้อุปกรณ์ ลงโทษตามความเหมาะสม และตรงเวลา

4. ในด้านการปกครองนักเรียน ควรอบรมศีลธรรมจรรยา เข้มงวดในระเบียบของโรงเรียน และแก้ไขความประพฤติของนักเรียน

5. ในด้านมนุษยสัมพันธ์ของครู ควรให้ความสนิทสนมกับเด็กบ้าง ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นเด็ก ควรหาโอกาสพบปะผู้ปกครอง และรวมกิจกรรมในชุมชน

6. ในด้านบุคลิกภาพของครู ควรแต่งกายเรียบร้อย กิริยาสงบเสงี่ยม วาจาไพเราะ สุภาพ มีอารมณ์ขัน มีลักษณะผู้นำ และสุขภาพดี

7. ในด้านการทำงานนอกเวลาและงานอดิเรก ครูอาจสอนพิเศษหรืองานรับจ้างอื่นได้ แต่ที่ไม่ควรทำคือ การลาสัตว์และการเป็นนายหน้า

1. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สามมิตร, 2518), หน้า 86-92.

กรมการฝึกหัดครู ได้ตั้ง คณะกรรมการทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชากร 6 ประเภท คือ นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอยู่ในจังหวัดที่มีวิทยาลัยครู และจังหวัดใกล้เคียงวิทยาลัยครูนั้น ๆ โดยถือเอาจังหวัดที่มีวิทยาลัยครูเป็นศูนย์กลางรวม 12 วิทยาลัย ใน 3 ภาค คือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูอุรธานี วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสำคัญของครู เกิดจากการสอนให้นักเรียนมีความรู้ รองลงมา คือความประพฤติของครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่ไม่ชอบมากที่สุด คือครูที่ขาดความรับผิดชอบ เป็นคนเจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัว และประจบสอพลอ
3. ครูที่ชอบมากที่สุด คือครูที่ตั้งใจสอนและสอนเข้าใจแจ่มแจ้ง มีความเป็นกันเองกับเด็ก มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม มีเมตตา เป็นคนร่าเริง สุภาพ มีวิธีสอนแปลก ๆ มีอารมณ์ขัน และเอื้อเฟื้อ
4. ความบกพร่องของครู สำหรับครูชายบกพร่องในเรื่องความประพฤติ ไม่เรียบร้อย มีวามเอนเอียงในอามายมุข การแต่งกายและการพูดจาไม่สุภาพ ไม่รับผิดชอบต่อกรางาน ส่วนครูหญิงบกพร่องในเรื่องแต่งกายไม่สุภาพ เป็นคนเจ้าอารมณ์ ประพฤติไม่เรียบร้อย ไม่รับผิดชอบต่อกรางาน ชอบนินทา จู้จู้ขบขัน วางตัวไม่เหมาะสม และคุยมากเกินไป
5. หน้าที่ของครูที่สำคัญที่สุดคือหน้าที่สอน และอบรมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองให้นักเรียนมีความประพฤติดี และเห็นว่าการเตรียมการสอนเป็นหน้าที่ที่สำคัญ หน้าที่คานธุการ การแนะแนว การศึกษาคนควาเพิ่มเติม ดูแลสถานที่

และทำความเข้าใจเด็ก ร่องลงไปตามลำดับ

6. ลักษณะของครูที่ดี จะต้องเริ่มด้วยความประพฤติเรียบร้อย ความรับผิดชอบ ลักษณะและการแต่งกายที่ สอนดี ตรงเวลา มีความยุติธรรม หากความอยู่เสมอ สุขภาพดี การพุดจาและมนุษยสัมพันธ์ รักอาชีพครู เมตตาและเข้ากับเด็กได้ ราวเรียงแจ่มใส ซื่อสัตย์ และเสียสละ

ขอเสนอแนะของ คณะผู้วิจัย

1. จะต้องตระหนักว่าความสำคัญของ ครูนั้นอยู่ที่บทบาทการสอนเป็นสำคัญ การส่งเสริมการสอนที่ดี การให้ความสำคัญของงานสอนควยการใหญ่มาเห็นถึงความชอบแก่ผู้ทำหน้าที่สอนใดก็ดี ต้องเป็นการส่งเสริมงานอาชีพของครู

2. ความบกพร่องของครูที่พบบ่อย ๆ ได้แก่ ความประพฤติ การแต่งกาย และอารมณ์ ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในอันที่จะแก้ไขทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ครู ตลอดจนไปถึงหน่วยมาตรฐานอาชีพครูควย

3. ลักษณะที่ดีของครูโดยตรง ได้แก่ ค่านคุณธรรมและความประพฤติ ค่านการยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เป็นเรื่องที่หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงต้อง เน้นผลิตครูให้โดยดลอย่างจริงจัง¹

สำหรับสมรรถภาพการปฏิบัติงานของ อาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู ยังไม่เคยมีใครทำการวิจัยมาก่อน แต่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

¹ เณดียว บุรีภักดิ์ และคณะ, ลักษณะของครูที่ดี, เอกสารนิเทศการศึกษานัมภ์ที่ 187 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520), หน้า 363-370.

ซึ่งพอจะนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. คุณลักษณะของครูที่ดี
2. บทบาทและหน้าที่ของครูอาจารย์พลศึกษา
3. การวิจัยเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู

คุณลักษณะของครูที่ดี

คุณลักษณะของครูที่ดีเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดขอบข่ายของสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู ซึ่งนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้แสดงทรรศนะไว้อย่างต่างกันไป เช่น

รูสโซ¹ นักตรรกวิทยา โคซีให้เห็นว่าพระพุทธรูปเจ้าโลกกล่าวถึงลักษณะของครูดีไว้ 7 ประการ คือ

1. บีโย คือ มีเสน่ห์เป็นที่รัก จูงใจให้ศิษย์เข้ามารับการสอน
2. ครู คือ เป็นบุคคลที่มีใจคอหนักแน่น มีจิตใจมั่นคง
3. ภวานีโย คือ เป็นผู้มีความประพฤติดีงาม พอที่ศิษย์จะยกย่องได้

อย่างเต็มใจ

4. วัตตา คือ มีหน้าที่หนักแต่อดทน ห้ามปรามมิให้ศิษย์กระทำชั่ว
5. วจนุกุชโม คือ จะตองอดทนต่อถ้อยคำล่วงเกินของศิษย์ได้
6. คมูกริ กถ กตุตา คือ มีความรู้ความเข้าใจถ่องแท้ในเรื่องที่ตนสอน รู้จักการสอนจากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่รู้ไปยังสิ่งที่ไม่รู้

7. โนจภู รู เน นีโยชเย คือ จะตองไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสียหายหรือไม่ถูกต้อง¹

¹รูสโซ นักตรรกวิทยา, "เพื่อครูในอนาคต," วารสารครูศาสตร์ 4 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2517): 7.

สุรินทร์ สรสิริ ไคเขียนไว้ในหนังสือวิทยากรย์ เรื่อง "ครูคือนั้นเป็น
อย่างไร" สรุปว่าครูที่ดีต้องมีคุณลักษณะ 6 ประการ คือ

1. บุคลิกภาพดี คือรูปร่างหน้าตาดี การแต่งกายเหมาะสม เชื่อมั่นใน
ตนเองสูง วาจาชัดเจนขจัดคำเหมาะสมตามกาลเทศะ และปรับตัวได้เหมาะสม
รวดเร็ว

2. การจัดห้องเรียนดี คือ บรรยากาศทั่วไปดี ถูกสุขลักษณะ เก็บ
รักษาอุปกรณ์ได้เหมาะสม

3. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน

4. การสอนดี คือ มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนแตกฉาน เตรียมการสอน
ตามหลักสูตรและประมวลการสอน โดยเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม แล้วสอนได้ตาม
นั้น

5. มีเจตคติที่ถูกต้องอาชีพครู คือ มีจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบ
ประเพณีของครู ตามบัญญัติของคุรุสภา และหมั่นหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ

6. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียน

นอกจากนี้ สุรินทร์ สรสิริ ไคเสนอแนวคิดเกี่ยวกับครูดี ตามพฤติกรรม
ที่ครูแสดงไว้ 11 ประการ คือ

1. ตรงต่อเวลา

2. มาทำงานเป็นเนืองนิตย์ จะขาดงานเมื่อมีความจำเป็นจริง ๆ

3. เตรียมการสอนสม่ำเสมอ

4. เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน เช่น การแต่งกาย การพูดจาและกิจวัตร
มารยาท

5. ทำงานเสร็จเรียบร้อยรวดเร็ว

6. รับผิดชอบงานในหน้าที่ ไม่กล่าวหาผลงานของผู้อื่น

7. หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

8. ไม่ถือเอาดีของเรา มีความสามัคคีในหมู่คณะ

9. มีจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครูที่คุรุสภากำหนดไว้

10. ประจวบถ้วนสถานศึกษา คอยการทำหน้าที่ที่กำหนดให้ มีใจคอย
เสนอแนะและสอพลอคอยการพูดเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องใหญ่บังคับบัญชาทราบ แล้วก็ตาม
ให้นายกับลูกน้อง แตกกัน

11. ขวียงานพิเศษของสถานศึกษา เมื่อได้รับการขอร้อง¹

ก. สวัสดิ์พานิช ไคเสนอคุณลักษณะของครูที่ผู้ใช้ครูทองการไวคังต่อไปนี้

1. ครูทองรักเด็ก เข้าใจเด็ก และเห็นอกเห็นใจเด็ก

2. ครูทองสามารถจัดหลักสูตรหรือบทเรียนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็ก

ไค

3. ครูทองมีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างลึกซึ้ง

4. ครูทองเชี่ยวชาญในการสอนประเภทต่าง ๆ กล่าวโดยกว้าง ๆ วิชา
ที่เราสอนในโรงเรียนอาจแบ่งไค 4 ประเภท คือ

ก. วิชาเนื้อหา

ข. วิชาทักษะ

ค. วิชาที่เกี่ยวข้องกับความซาบซึ้ง

ง. วิชาคานคุณคา

5. ครูทองเอาใจใส่เด็กทั้งตัว มีใจเอาใจใส่แต่เพียงว่าเด็กจะเรียนวิชา
นั้นวิชาใดหรือไม่ ครูที่ขอมทองคุณและสุขภาพของเด็ก อารมณ์และการสังคิมของ
เด็ก

6. ครูทอง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กในคานวัฒนธรรม คีธรรม กิจนิสัย
สุชนิสัย และอุปนิสัย²

¹ สุรินทร์ สรสิริ, "ครูคีนันเป็นอย่างไร," วิทยาคาร 71 (กรกฎาคม
2515): 3-9.

² กอ สวัสดิ์พานิช, "ขอคิมบางประการเกี่ยวกับการฝึกหัดครู," ขอคิม
ฝึกหัดครูจากการสัมมนา สอ., เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 152 หน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, หน้า 217-219.

เวศ ศรีละมุล ไค่แสดงข้อคิดเห็นว่าครูในอุดมคติคือครูดี น่าจะได้แก่ ครูซึ่งมีคุณสมบัติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีความสามารถในหน้าที่การงาน คือการสอน การอบรม ฯลฯ และมี ความตั้งใจในการทำงานอย่างแท้จริง
2. มีความประพฤติที่เหมาะสม เช่น แต่งกายเรียบร้อย พูดยาสุภาพ ไม่ มีวุ่นวายในอบายมุข มีศีลธรรม ฯลฯ
3. มีความกล้าหาญ คือ กล้าที่จะพิทักษ์ความถูกต้อง ความเป็นธรรม กล้า ที่จะคัดค้านความไม่เป็นธรรม
4. เคารพในสัตย์จรรยา คือ ยึดมั่นในความจริง ไม่บิดเบือนความจริง และจะต้องแสดงความจริงให้ปรากฏแก่นักศึกษา แก่ประชาชนโดยทั่วไป
5. มีความตื่นตัวทางการเมืองสูง คือ เข้าใจว่าการเมืองเป็นเรื่องของ คนทุกคนในสังคม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และ กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมให้มีความสมดุลย์
6. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย คือ จิตใจที่เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ของผู้อื่น คัดค้านการกดขี่เอารัดเอาเปรียบ คัดค้านการใช้ฉลีสิทธิ์ต่าง ๆ คัดค้าน การผูกขาดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ฯลฯ
7. มีทัศนคติเป็นวิทยาศาสตร์ คือ มองปัญหาต่าง ๆ หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีข้อมูล คัดค้านความคิดจิตนิยม เช่น เชื่อถือไสยศาสตร์ เป็นต้น
8. รักประชาชนโดยเฉพาะนักเรียน มองนักเรียนในแง่ดี ไม่ถือว่า นักเรียนคืออุปสรรคที่จะต้องปราบให้อยู่มือ การทำงานที่โรงเรียนต้องถือว่า ผล ประโยชน์ของนักเรียนเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว
9. รักชาติ คือ ห่วงแทนเอกราชของชาติ คัดค้านการแทรกแซงจากต่าง ชาติ คัดค้านการกอบโกยทรัพยากรของต่างชาติอย่างไม่เป็นธรรม ฯลฯ
10. ทัศนสัยใจกว้าง คือ จะต้องไม่ยึดมั่นในสิ่งใดจนเกินไป ต้องเข้าใจ ว่าสรรพสิ่งล้วนเป็นอนิจจัง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นครูจะหยุดอยู่

กับที่ไม่ได้ จะต้องศึกษาโลกอยู่ตลอดเวลา และปรับความคิดของตนให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมซึ่งแปรผันไป เพื่อจะได้ไม่กลายเป็นคนขวางโลก จะต้องมีความกว้าง มีความอดทนพอที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยเฉพาะนักเรียน¹

อัจฉรา ประไพตระกูล ได้ศึกษาว่าครูที่นักเรียนต้องการควรมีลักษณะอย่างไร โดยให้บัณฑิตคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับครูที่นิยตแต่ละคนชอบและประทับใจ โดยคำนึงถึงครูทั้งหมดที่นิยตได้เรียนควย ตั้งแต่เริ่มเข้าโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน สรุปได้ว่าลักษณะของครูที่นักเรียนต้องการประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะส่วนตัวของครู ได้แก่ลักษณะภายนอกคือ การแต่งกาย การแสดงออก สีสหน้าตาทางและกิริยามารยาท การแสดงออกทางจิตใจและปัญญา คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมเหมาะสมกับการเป็นครู และมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ การแสดงออกทางอารมณ์คือ มีจิตใจมั่นคง มีอารมณ์ขัน และรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง

2. ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ได้แก่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตรงต่อเวลา ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ มีความเสียสละ มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมีความรักในอาชีพครู

3. ลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ ได้แก่มีความรู้ด้านวิชาการคือ มีความรู้ดีในวิชาที่สอน มีความสนใจที่จะปรับปรุงการสอน และคนควาคำความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความรู้ด้านวิชาชีพคือ เขาใจหลักการและปรัชญาการศึกษา เขาใจพัฒนาการและจิตใจของเด็กวัยต่าง ๆ มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ดีและเหมาะสม โดยอาศัยเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และมีความสามารถในการนำทฤษฎีมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพที่แท้จริงในห้องเรียน

¹ เวศ ศรีละมุด, "ทานาคิควาทานเป็นครูประเภทใด," ครูปริทัศน์ 1 (พฤษภาคม 2519): 57-58.

4. ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับมนุษยสัมพันธ์ ไคแกมมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน บุคลากรภายในโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน¹

เดวิด จี ไรอันส์ (David G. Ryans) ไคเสนอแนะไว้ว่า ครูที่ดีนั้น ต้องประกอบด้วยลักษณะต่อไปนี้ คือ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ราวเรียง ยุติธรรม ให้ความอบอุ่นแสดงความเป็นมิตรสนใจและเข้าใจนักเรียนอย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้กำลังใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความจำเป็นของนักเรียนแต่ละคน สนับสนุนให้นักเรียนพยายามแก้ไขปัญหิต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและประเมินผลควตตนเอง และประการสำคัญคือครูต้องเตรียมการสอนอย่างดีโดยสม่ำเสมอ²

ฮาร์โรลด์ อาร์ อาร์มสตรอง (Harold R. Armstrong) ไคสรุปไว้ว่า ครูที่ดีต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีความสามารถในการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีความเข้าใจและนำหลักการเรีบนรูมาใช้ในการเรีบนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไคสอดคล้องกับความตองการของนักเรียน และเหมาะสมกับสภาพของชุมชน มีวิธีสอนและเทคนิคการสอนรวมถึงวิธีการวัดผลที่ดี ตองประเมินผลการสอนและปรับปรุงการสอนอยุเสมอ ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล และมีความสัมพันธ์อันดีคิตตอใกล้ชิดกับผู้ปกครองนักเรียน³

แกลล์พ พอลล์ (Gallup Poll) ไคสรุปลักษณะของครูในอุดมคติว่า จะตองประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. มีความสามารถในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจไคดี

¹ อัจฉรา ประไพตระกูล, "ครูที่นักเรียนตองการ," ประมวลบทความเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนระดับมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 91-93.

² David G. Ryans, Characteristics of Teacher (Washington D.C. : American Council and Education, 1970), p.82.

³ Harold R. Armstrong, "Performance Evaluation," The National Elementary Principle 5 (February 1973) : 51.

2. มีความสามารถในการรักษาระเบียบวินัย ใฝ่ดีและยุติธรรม
3. มีความสามารถในการจูงใจอย่างดี
4. มีกำลังขวัญดี
5. มีความรักและเอาใจใส่เด็ก
6. มีศรัทธาและกระตือรือร้นในวิชาชีพ
7. มีลักษณะของความเป็นมิตร
8. มีบุคลิกภาพทั่วไปดี¹

บทบาทและหน้าที่ของครูอาจารย์พลศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของ ครูอาจารย์พลศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ต่อ การกำหนดขอบข่ายของ สมรรถภาพการปฏิบัติงานของ อาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู ลอเรนซ์ เอ. เปป และ หลุยส์ อี. มีนส์ (Laurence A. Pape, and Louis E. Means) ได้กล่าววว่า

บทบาทและหน้าที่ของ ครูพลศึกษานั้น จะตองคำนึงถึงคุณค่าของ วิชวลพลศึกษา สองประการ คือ คุณค่าโดยตรง ได้แก่ กิจกรรมพลศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิด ทักษะการทรงตัวที่ดีในอิริยาบถต่าง ๆ และมีความสนุกสนานจากการประกอบ กิจกรรมพลศึกษา คุณค่าที่มีมานานแล้ว ได้แก่ กิจกรรมพลศึกษาจะทำให้ผู้เรียน มีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีทักษะมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคล อื่น ๆ มีคุณลักษณะของนักกีฬา คือ กล้าหาญ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม ยอมรับความ จริง ใฝ่หาย สุภาพ และโอบอ้อมอารี มีพฤติกรรมที่เป็นประชาธิปไตย และมี วัตถุประสงค์ทางอารมณ์สมบูรณ์²

¹Richard D. Van Scotter, Richard J. Kraft, and John D. Haas, Foundations of Education (New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1979), p.301 - 302.

²Laurence A. Pape, and Louis E. Means, A Professional Career in Physical Education (New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1963), p. 79 - 93.

ชาลส์ เอ บุชเชอร์ และ คอนสแตนซ์ อาร์ คีนิก (Charles A Bucher and Constance R. Koenig) ได้แสดงแนวคิดไว้ว่า

บทบาทของครูพลศึกษา นั้น ต้องสร้างบุคลิกภาพเฉพาะของวิชาชีพครูพลศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ครูพลศึกษาเป็นที่เชื่อถือยอมรับจากผู้นับถือนักเรียน และบุคคลทั่วไป บทบาทของครูพลศึกษา ได้แก่ วางตนให้เหมาะสมกับอาชีพครู ทั้งในสถานความประพฤติส่วนตัวและความรู้เชิงวิชาการ เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ ทั้งกับนักเรียน เพื่อนครูอาจารย์อื่น ๆ และบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูพลศึกษาต้องมีบทบาทในการพัฒนาตนอย่างก็เห็นได้ชัดแจ้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ครูพลศึกษาต้องมีสภาพร่างกายแข็งแรงยิ่งกว่าครูอาจารย์วิชาทั่วไป รวมทั้งควรแต่งกายเรียบร้อย สุสะอาด และมีรสนิยมที่ดี ครูพลศึกษาต้องพบปะพูดคุยกับผู้อื่นได้อย่างง่ายดายไม่มีพิธีรีตอง ปรับตัวเข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี แต่แฝงไว้ด้วยบุคลิกภาพของความเป็นผู้นำ ครูพลศึกษาต้องควบคุมอารมณ์ใจเป็นอย่างดี ครูพลศึกษาต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ทั้งวิชาการทั่วไปและวิชาการเฉพาะ ปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยหลักวิชาการ¹

ชาลส์ เอ บุชเชอร์ (Charles A. Bucher) ได้เสนอแนะไว้ว่า
หน้าที่ของครูอาจารย์พลศึกษามีดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานให้แก่นักเรียน โดยศึกษาภูมิหลัง เกี่ยวกับสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของนักเรียน รวมถึงความถนัดและความสนใจของนักเรียน แล้วจัดชบวนการสอนวิชาพลศึกษา เพื่อแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ พัฒนาการด้านทักษะ ความรู้ด้านวิชาการ เจตคติ และอารมณ์จนเต็มขีดจำกัดความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

¹Charles A. Bucher and Constance R. Koenig, Methods and Materials for Secondary School Physical Education, 4th ed. (Saint Louis : The C.V.Mosby Company, 1974), p. 180 - 182.

2. ปฏิบัติงานให้แก่ภาควิชาพลศึกษา โดยร่วมมือกันวางโปรแกรมพลศึกษา ในโรงเรียน แล้วรับผิดชอบหน้าที่ของตนในโปรแกรมนั้น ร่วมมือกันกำหนดวิธีการ วัตถุประสงค์ ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและการแนะแนว จัดบันทึกปัญหาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาแล้วช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมมือกันบำรุงรักษาอุปกรณ์การสอนและเครื่องอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา ประการสำคัญที่สุด คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์พลศึกษาคณะอื่น ๆ ในภาควิชาพลศึกษา

3. ปฏิบัติงานให้แก่สถานศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดโปรแกรม การเรียนของนักเรียน ศึกษาและยอมรับหลักสูตรการเรียนทุกวิชา สนองนโยบายของสถานศึกษา ประการสำคัญ คือ ช่วยเหลืองานเท่าที่จะทำได้ เช่น กิจกรรมนักเรียน การแนะแนว งานพิเศษเฉพาะกิจต่าง ๆ เป็นต้น

4. ปฏิบัติงานให้แก่ชุมชน โดยพยายามจัดโปรแกรมกิจกรรมพลศึกษา บริการสมาชิกส่วนใหญ่ของชุมชน เพื่อให้คุณค่าของกิจกรรมพลศึกษาที่มีประโยชน์ต่อมนุษยชาติมากยิ่งขึ้น ได้บังเกิดผลต่อสมาชิกในชุมชน ซึ่งเงินทุนอาจหาได้จากสมาชิกของชุมชนควยการอาศัยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5. ปฏิบัติงานให้แก่วิชาชีพ โดยพยายามรวมตัวกันในหมู่ครูอาจารย์พลศึกษาค่ายกันในรูปของสมาคม แล้วมีการพบปะปรึกษาหารือวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันอยู่เสมอ เพื่อปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ตามอุดมคติของวิชาชีพให้ประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ¹

¹ Charles A. Bucher, A Foundations of Physical Education, 7th ed. (Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1975), p.511 - 512 .

เจมส์ เอ บาลี และ เดวิด เอ ฟิลด์ (James A. Baley and David A. Field) ได้กล่าวถึงขอบข่ายหน้าที่ของครูพลศึกษาไว้ว่า ครูพลศึกษามีหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งหลักการ ทฤษฎี และกิจกรรมพลศึกษาหลายชนิด และครูพลศึกษามีหน้าที่ต้องจัดกิจกรรม อีกหลายประเภท ได้แก่ โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การโค้ช กีฬา การสอนวิชาสุขศึกษา การประสานงานกับโปรแกรมสุขภาพโดยสวนรวม ของโรงเรียน การอยู่ค่ายพักแรม การศึกษากลางแจ้ง และบรรดิกการทาง พลศึกษา นอกจากนี้ครูอาจารย์พลศึกษาจะต้องแบ่ง เวลาสำหรับหัตถการวิจัย ทางพลศึกษาคด้วย¹

มานิต โกลอินทรีย์ ได้วิจัยเรื่อง "บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษา และครูพลศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จำนวน 190 คน ผลการ วิจัยพบว่า บทบาทของครูพลศึกษาที่สำคัญ คือ การพัฒนานิสัยการออกกำลังกายของ นักเรียน การกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา การวางระเบียบ การเรียนการสอน การรวมโครงการสอนประจำปี การจัดเตรียมการแข่งขันกีฬา ภายในโรงเรียน การกำหนดนโยบายของสายวิชา การเข้าร่วมประชุมของโรงเรียน การเผยแพร่ชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน การเป็นผู้นำกิจกรรมของชุมชน และการดำเนินงานอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ²

มานิต บิลมาศ ได้วิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามอาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ และ

¹ James A. Baley and David A. Field, Physical Education and The Physical Educator, 2nd ed. (Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1976) p. 100 - 101.

² มานิต โกลอินทรีย์, "บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิต-วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า ง.

หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ค่านการสอน ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพลศึกษา และมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

1.2 ค่านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว และมีสมรรถภาพทางกายดี

1.3 ค่านวิชาการ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา และเอาใจใส่ป้องกันโรคติดต่อ

1.4 ค่านบุคลิกภาพ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีการควบคุมอารมณ์ และออกหน้าไมยอทอดอุปสรรคทั้งปวง

1.5 ค่านคุณธรรมความประพฤติและการมีน้ำใจนักกีฬา ครูพลศึกษาควรเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและซื่อสัตย์สุจริต

1.6 ค่านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี และให้ความร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน

1.7 ค่านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ ครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดี และรักษาความลับของนักเรียน

1.8 ค่านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่ก้มหน้าในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรู้จักรักษาความลับของราชการ

1.9 ค่านความเชื่อมั่นในตัวเองและเป็นตัวของตัวเอง ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความภูมิใจในอาชีพ มีสัจจะ และซื่อตรงต่อตัวเอง

1.10 ค่านการกีฬาและความสามารถทางการกีฬา ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่สามารถสอนและเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะ

หาทางของนักศึกษา

2. ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนรัฐบาล หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล อาจารย์ใหญ่โรงเรียนราษฎร์ และหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐1¹

การวิจัยเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาในสถานฝึกหัดครู

ผลการวิจัยเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาในสถานฝึกหัดครูที่ผ่านมา นั้น ช่วยทำให้มองเห็นเค้าโครงสภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู ซึ่งเคยมีผู้วิจัยไว้ดังนี้

ปี พ.ศ. 2503 พจนา เสดตะกัณณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจทัศนคตินักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาส่วนกลาง ในจังหวัดพระนคร ๓๓๖๖ จำนวน 720 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษาพบว่า นักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา มีความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดหาอุปกรณ์พลศึกษาให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน สำหรับสถานที่ที่พอมืออยู่บาง ก็ควรปรับปรุงให้มีสภาพดีขึ้น ซึ่งแสดงว่าหากทั้งอุปกรณ์การกีฬา สนามรวมทั้งสถานที่ควย ผู้บริหารควรทำโครงการบริการคานการฝึกซ้อมกีฬานอกเวลาเรียน²

¹ วัฒิต บิลมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า ง-จ.

² พจนา เสดตะกัณณะ, "การสำรวจทัศนคตินักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2503).

ปี พ.ศ. 2508 รัตนา วัฒนกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. สูง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนฝึกหัดครูระดับป.กศ.ชั้นสูง ในสถาบันฝึกหัดครูเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 แห่ง จำนวนนักเรียนหญิง 500 คน และนักเรียนชาย 321 คน ผลการวิจัยพบว่า สนาม อุปกรณ์ ห้อง เปลี่ยนเครื่องแต่งตัว โรงฝึกพลศึกษา ยังไม่เพียงพอ กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุด ไคแก บาสเกตบอล แบดมินตัน วิ่งกระโดดค้ำ การช่วยคนตกน้ำ ว่ายน้ำ กายบริหาร ว่าไทยตามลำดับ สำหรับกิจกรรมที่นักเรียนชอบน้อยที่สุดหรือไม่สนใจเลย ไคแก แขนคัมบอล ซอฟบอล ซอฟเพลย์บอร์ค ความเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า พลศึกษาไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนเลย ในคานการสอนนักเรียนเห็นว่า ควรจะพิจารณาถึงทักษะ ความรู้เกี่ยวกับกติกา หัตถ์คดี การเป็นผู้นำ การเป็นผู้นำตาม การตรงต่อเวลา และเวลาเรียนสม่ำเสมอ¹

ปี พ.ศ. 2513 เสมียน พิษิตกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษานโยบายการจัดและบริหารคานพลศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู" โดยใช้แบบสอบถามกับอาจารย์พลศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู 26 แห่ง จำนวน 62 คน ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนของอาจารย์พลศึกษาต่อจำนวนนักเรียนฝึกหัดครูระดับ ป.กศ. ยังต่ำกว่าอัตราที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ อาจารย์พลศึกษาส่วนมากมีวุฒิทางพลศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อุปกรณ์การสอนรวมทั้งสถานที่ในการสอนยังมีจำนวนไม่พอเพียงแก่จำนวนนักเรียน²

¹ รัตนา วัฒนกุล, "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. สูง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

² เสมียน พิษิตกุล, "การศึกษานโยบายการจัดและบริหารคานพลศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

ปี พ.ศ. 2515 สุภาภรณ์ สุขถาวร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในสถาบันฝึกหัดครู" โดยใช้แบบสอบถามกับอาจารย์ที่สอนวิชาพลานามัยในสถาบันฝึกหัดครู 25 แห่ง จำนวน 74 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์พลานามัยยังมีจำนวนไม่เพียงพอ และอาจารย์พลานามัยส่วนใหญ่ยังมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

2. ความมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา แต่ความมุ่งหมายเฉพาะของแต่ละวิชาเหมาะสมแล้ว

3. เนื้อหาของแต่ละวิชาในหลักสูตรยังไม่ได้สัดส่วนกับเวลาและจำนวนหน่วยกิต

4. หนังสือและวารสารสำหรับให้นักศึกษาคนความีไม่เพียงพอ

5. สถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งมีสถานฝึกกลางแจ้งสำหรับสอนกิจกรรมพลศึกษาแล้ว แต่ยังขาดสถานที่สำหรับการสอนกิจกรรมพลศึกษาในร่ม

6. สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวและอาบน้ำของนักศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูยังไม่มี

7. อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ

8. การอบรมอาจารย์ประจำการและการนิเทศการสอน ยังไม่มีการจัดให้แก่อาจารย์พลานามัยในสถาบันฝึกหัดครู

9. อาจารย์พลานามัยมีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนมาก

10. การวัดและประเมินผลวิชาพลานามัย ส่วนใหญ่มีการทดสอบทางค่านทฤษฎีและทางค่านปฏิบัติ เกณฑ์ในการวัดผลและให้คะแนนถูกต้องตามหลักการแล้ว แต่ส่วนประกอบในการให้คะแนนบางข้อยังไม่เหมาะสม¹

¹สุภาภรณ์ สุขถาวร, "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในสถาบันฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).